

C07C 35/14

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 34048

Kl. 12 o, 25

Dr inż. Gerard Pieh

(Chorzów, Polska)

Sposób wytwarzania wodzianu terpinu z pinenu

Udzielono z mocą od dnia 19 sierpnia 1948 r.

Wytwarzanie wodzianu terpinu, jako półfabrykatu do produkcji terpineolu, było już kilkakrotnie opisane w literaturze chemicznej. Surowcem wyjściowym w dotychczasowych metodach otrzymywania wodzianu terpinu jest pinen lub zawierająca pinen wysoko wartościowa terpentyna. Surowce te pod działaniem kwasów, zależnie od ich koncentracji oraz od temperatury i czasu reakcji, dają zmienną wydajność wodzianu terpinu.

Sposób wytwarzania wodzianu terpinu według wynalazku wykorzystuje po raz pierwszy materiał odpadający przy wytwarzaniu celulozy metodą siarczanową i stanowiący terpentynę o stosunkowo małej zawartości pinenu, przy czym otrzymuje się te same wyniki w okresie czasu znacznie skróconym.

Do kociołka kwasoodpornego, zaopatrzonego w mieszadło (około 200 obrotów na minutę), węzownicę, przez którą przepływa wolno zimna woda, i termometr, wlewa się 40—80%-owy kwas siarkowy. W temperaturze nie przekraczającej 20°C i przy energicznym mieszaniu dodaje się wolno do kwasu substancji, zawierającej pinen w stosunku na 1 część kwasu 1 część pinenu tak, aby temperatura nie podniosła się. Po wlaniu całej ilości substancji, zawierającej pinen, miesza się jeszcze w ciągu około 5 godzin, przepuszczając przez

węzownicę zimną wodę. Po upływie tego czasu tworzą się 2 warstwy: górna zawiera terpentynę ze znikomą jeszcze zawartością pinenu, dolna zaś kwas z rozpuszczonym wodzianem terpinu. W celu wytrącenia wodzianu terpinu warstwy oddziela się od siebie, a roztwór kwasu siarkowego rozcieńcza ilością wody równą ilości kwasu. Wodzian terpinu krystalizuje z tego roztworu po kilku minutach. Wydajność wodzianu obliczona na czysty pinen jest prawie ilościowa. Wodzian terpinu odsąca się oraz przemywa roztworem sody i wodą. Aby otrzymać śnieżno-biały produkt o temperaturze topnienia 118°C, należy go jeszcze przekrystalizować z wody z małym dodatkiem węgla aktywnego.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób wytwarzania wodzianu terpinu z pinenu, znamienny tym, że jako surowiec stosuje się materiał odpadający przy wytwarzaniu celulozy metodą siarczanową, stanowiący terpentynę o stosunkowo małej zawartości pinenu.
2. Sposób według zastrz. 1, znamienny tym, że surowiec, zawierający pinen, miesza się w temperaturze pokojowej z 40 — 80%-owym kwasem siarkowym w ciągu 5 godzin.

Dr inż. Gerard Pieh